



30 χρόνια

Τμήμα Μουσικών Σπουδών
ΕΚΠΑ

Forum Νέων Επιστημόνων I

Διαδικτυακή Ημερίδα

Νέοι επιστήμονες και ερευνητές
συζητούν ζητήματα σχετικά με τη
μουσική διδασκαλία και μάθηση, τη
μουσική στις γνωσιακές επιστήμες και
τη μουσική στην κοινότητα

Πέμπτη 17 Ιουνίου, 2021
16:00 - 21:00

Δηλώστε συμμετοχή εδώ:
<https://forms.gle/22LphYStsFcCYB549>

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ των ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Μουσικής Παιδαγωγικής
&

Μουσικής, Γνωσιακών Επιστημών και Κοινότητας
του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, ΕΚΠΑ





30 χρόνια

Τμήμα Μουσικών Σπουδών
ΕΚΠΑ



Πρόγραμμα

16:00-16:15 Έναρξη – Χαιρετισμοί
Αχιλλέας Χαλδαιάκης. Καθηγητής ΤΜΣ, ΕΚΠΑ, Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής
Αναστασία Γεωργάκη. Καθηγήτρια, Πρόεδρος ΤΜΣ, ΕΚΠΑ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1η (Προεδρεύουσα: Βαμβακάρη Τζού)

16:15-17:15 **Νίκος Ζιάζιαρης**
Το El Sistema Greece στο μικροσκόπιο: Στόχοι και μεθοδολογία
Κική Κέρζελη
Κιθάρα Express από την οθόνη: νέα πραγματικότητα, προσαρμογή και επίδραση στην ηλικιακή ομάδα των 65+
Τζού Βαμβακάρη
Η σχέση της μουσικής ακρόασης με την υγεία και την ευημερία στην καθημερινότητα μας: Μια διεθνής μικτή έρευνα

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2η (Προεδρεύουσα: Μαρία Κοτσοπούλου)

17:30-18:30 **Νασία Κώνστα**
Ηθικά διλήμματα και ζητήματα ηθικών κρίσεων των εκπαιδευτικών μουσικής στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Κωνσταντίνα Βασιλόγλου
Έμφυλα στερεότυπα στην μουσική: Προκλήσεις και εμπόδια που αντιμετώπισαν γυναίκες σε ανδροκρατούμενους μουσικούς χώρους
Μαρία Κοτσοπούλου
Κριτικός στοχασμός και μετασχηματίζουσα μάθηση μέσω της μουσικής

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 3η (Προεδρεύουσα: Αγγελική Κωνσταντακοπούλου)

18:45-19:45 **Μαρίνα Μίντζα**
Η χρήση των μουσικών σωλήνων Boopwhackers στο μάθημα της μουσικής στο Ελληνικό σχολείο
Μανίνα Παπαδοπούλου
ΤΠΕ στη μουσική εκπαίδευση και εξ αποστάσεως διδασκαλία
Αγγελική Κωνσταντακοπούλου
Ανάγνωση και τραγούδι. Μελέτη περίπτωσης στην Α΄Δημοτικού

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4η (Προεδρεύουσα: Ιωάννα Ζιώγα)

20:00-21:00 **Δημήτρης Κινόπουλος**
Υπολογιστική ανάλυση μουσικής εκτέλεσης - Μία νέα εκπαιδευτική κατεύθυνση;
Κατερίνα Δρακουλάκη
Συσχετίσεις μεταξύ μουσικών, γνωστικών και γλωσσικών δεξιοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας: Ο ρόλος της ρυθμικής αντίληψης και της μορφοσύνταξης
Ιωάννα Ζιώγα
Μουσική μάθηση και δημιουργικότητα: Έρευνα με ηλεκτροεγκεφαλογράφο



ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΕΣ / ΤΕΣ (ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ)

Δρ Τζού Βαμβακάρη

Ερευνήτρια, Εθνικό Σύστημα Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου, Εδιμβούργο

Η σχέση της μουσικής ακρόασης με την υγεία και την ευημερία στην καθημερινότητα μας: Μια διεθνής μικτή έρευνα

Περίληψη

Στην καθημερινότητα μας χρησιμοποιούμε την μουσική ακρόαση για να ικανοποιήσουμε πλήθος αναγκών, στοχεύοντας συχνά στο να νιώσουμε καλύτερα και να τονώσουμε την υγεία μας. Πολλές έρευνες πάνω στην μουσική ακρόαση, ωστόσο, έχουν πραγματοποιηθεί στα πλαίσια εργαστηρίων και πειραμάτων, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες ή παθήσεις, χωρίς να έχουν σαφή συμπεράσματα όσον αφορά τον γενικό πληθυσμό. Η έρευνα μου είχε στόχο την διερεύνηση της σχέσης μεταξύ μουσικής ακρόασης, υγείας και ευημερίας στην καθημερινότητα του γενικού πληθυσμού. Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποίησα ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις μέσω του διαδικτύου, συλλέγοντας δεδομένα διεθνώς από 627 συμμετέχοντες. Η ανάλυση των δεδομένων οδήγησε στο μοντέλο Προσαρμοστικής Μουσικής Ακρόασης και Ευημερίας - AMLAW (Adaptive Music Listening And Wellbeing model). Το μοντέλο AMLAW αναδεικνύει τη σχέση μεταξύ συγκεκριμένων μουσικών συμπεριφορών, πχ κατά πόσον ο ακροατής θέλει να έχει τον έλεγχο της μουσικής ή δέχεται να ακούσει μουσική που δεν ξέρει ή που δεν του αρέσει, και της υγείας και ευημερίας του ακροατή. Τονίζει επίσης τον ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο που έχουν συγκεκριμένα μουσικά κομμάτια, τα οποία διαφέρουν όμως μεταξύ ακροατών και δεν έχουν κοινά μουσικά χαρακτηριστικά. Η έρευνα μου υπογραμμίζει, λοιπόν, πως οποιαδήποτε μουσική μπορεί να είναι θετική για την υγεία και την ευημερία μας, ανάλογα με ποιός είναι ο ακροατής και το πόσο καλά νιώθει την συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Επιπλέον, αναδεικνύει πόσο προσαρμοστική είναι η μουσική ακρόαση στην καθημερινότητα μας, αλλά και το ότι η «λάθος» μουσική ακρόαση μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία μας, τονίζοντας το ρόλο της εμπειρογνωσίας του ακροατή.

Βιογραφικό

Η Τζού Βαμβακάρη εργάζεται ως ερευνήτρια στο Εθνικό Σύστημα Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου, ακολουθώντας παράλληλα τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της στον χώρο της Μουσικής Ψυχολογίας. Το 2020 ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, με αντικείμενο τη σχέση μεταξύ μουσικής ακρόασης, υγείας και ευημερίας. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών Αθήνας, ενώ μελέτησε Ανθρωπολογία στο Queen's University Belfast και έκανε πρακτική στο πλαίσιο της Ειδικής Εκπαίδευσης στην Σκωτία. Για το μεταπτυχιακό της στην Εφαρμοσμένη Μουσική Ψυχολογία στο University of Roehampton, μελέτησε τον ρόλο της μουσικής για τους νέους με Αυτισμό. Έχει εργαστεί ως μουσικός στην κοινότητα με ευπαθείς ομάδες, π.χ. στα Special Olympics 2011, με άτομα με άνοια με την Alzheimer UK, καθώς και σε κέντρα προσφύγων και μεταναστών.

Κωνσταντίνα Βασιλόγλου
Παιδαγωγός, μουσικός

Έμφυλα στερεότυπα στην μουσική: Προκλήσεις και εμπόδια που αντιμετώπισαν γυναίκες σε ανδροκρατούμενους μουσικούς χώρους

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα μελετά τις προκλήσεις και τα εμπόδια που αντιμετώπισαν γυναίκες μουσικοί που δραστηριοποιούνται σε μη συμβατικούς για το φύλο τους, μουσικούς χώρους. Σκοπός της έρευνας είναι να ακουστεί η «φωνή» των γυναικών, μιας και, σε μια κοινωνία που λειτουργεί σύμφωνα με τα πρότυπα της πατριαρχίας, τα έμφυλα στερεότυπα είναι επόμενο να λειτουργούν περισσότερο εις βάρος των γυναικών, παρά των ανδρών, περιορίζοντας με τον τρόπο αυτό τις μουσικές τους επιλογές και δημιουργώντας μεγάλη ανισότητα στον μουσικό χώρο. Επτά γυναίκες- 2 συνθέτριες, 2 μαέστροι και 3 οργανοπαίχτριες- μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων, μοιράστηκαν τις προκλήσεις και τα εμπόδια που συνάντησαν στην μουσική τους πορεία, λόγω του φύλου τους. Τα εμπόδια αυτά αφορούσαν το κοινωνικό και μουσικό τους περιβάλλον, με σεξιστικές συμπεριφορές που συνάντησαν, με την υποτίμηση, απαξίωση, απόρριψη, ακόμα και σεξουαλική βία που δέχθηκαν από άνδρες του μουσικού τους περιβάλλοντος. Στην έρευνα αυτή, αναφέρεται επίσης και η σχέση των προαναφερθέντων με ζητήματα εξουσίας που υπάρχουν στον μουσικό χώρο, καθώς στις περισσότερες θέσεις εξουσίας, βρίσκονται άνδρες. Τέλος, στον δρόμο προς την άρση των έμφυλων στερεοτύπων στην μουσική, τονίστηκε ο ρόλος που μπορούν να παίξουν οι εκπαιδευτικοί μουσικής και η οικογένεια, εμπνέοντας και στηρίζοντας αντίστοιχα τις μουσικές επιλογές των μαθητών/τριών και των παιδιών τους. Για την άρση των στερεοτύπων, τονίστηκε επίσης η σημασία του ρόλου των γυναικών μουσικών, καθώς μπορούν να αποτελέσουν παραδείγματα και να δώσουν ερεθίσματα στις υπόλοιπες γυναίκες.

Βιογραφικό

Η Κωνσταντίνα Βασιλόγλου, με καταγωγή από τον Μεσότοπο Λέσβου, γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Ασχολήθηκε για χρόνια με το κλασικό πιάνο, και στη συνέχεια διδάχθηκε παραδοσιακό σαντούρι με την Σταυρούλα Σπανού, καθώς και παραδοσιακό και ρεμπέτικο τραγούδι με την Μαρία Κώτη. Αποφοίτησε από το Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του ΕΚΠΑ, και συνέχισε τις σπουδές της στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Μουσική Εκπαίδευση σε τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα», του τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Ακαδημαϊκά της ενδιαφέροντα είναι τα έμφυλα στερεότυπα στην μουσική καθώς και η κοινωνική και έμφυλη ανισότητα. Εργάζεται ως νηπιαγωγός και ως μουσικός στην Αθήνα.

Κατερίνα Δρακουλάκη

Υποψήφια Διδάκτωρ, Εργαστήριο Ψυχογλωσσολογίας-Νευρογλωσσολογίας και Εργαστήριο Μουσικής, Γνωσιακών Επιστημών και Κοινότητας, ΕΚΠΑ

Συσχετίσεις μεταξύ μουσικών, γνωστικών και γλωσσικών δεξιοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας: ο ρόλος της ρυθμικής αντίληψης και της μορφοσύνταξης

Περίληψη

Τις τελευταίες δεκαετίες, η σχέση μεταξύ μουσικών και γλωσσικών δεξιοτήτων σε παιδιά τυπικής και μη τυπικής ανάπτυξης διερευνάται, με ευρήματα να δείχνουν συσχετίσεις μεταξύ των δύο, τόσο ως προς την αντίληψη μελωδίας/ρυθμού όσο και στην παραγωγή μορφοσύνταξης και φωνολογική ενημερότητα (Gordon et al., 2014; Lee et al., 2020; Politimou et al., 2019; Swaminathan & Schellenberg, 2020). 22 συμμετέχοντες τυπικής ανάπτυξης (μέση ηλικία: 5;6 ετών) αξιολογήθηκαν σε ένα πρωτόκολλο που στόχο είχε να διερευνήσει τις γλωσσικές και μουσικές δεξιότητες στην προσχολική ηλικία ώστε, πρώτον να επιβεβαιωθούν πρότερα ευρήματα σε άλλες γλώσσες και δεύτερον να εξερευνηθούν πιθανές αλληλεπιδράσεις των δύο με γενικές γνωστικές λειτουργίες (σε ακουστική και οπτικοχωρική τροπικότητα) όπως η εργαζόμενη μνήμη και η παρατεταμένη προσοχή. Επιπλέον, αξιολογήθηκαν οι πεποιθήσεις των γονέων γύρω από την μουσική έκθεση και εκπαίδευση ως μια επιπλέον μεταβλητή με μια μεταφρασμένη εκδοχή του ερωτηματολογίου Music@Home (Politimou et al., 2018).

Αρχικές αναλύσεις δείχνουν σημαντικά ευρήματα ως προς τις γλωσσικές και μουσικές δεξιότητες. 1) Επίδοση σε δοκιμασία ρυθμικής αντίληψης (complex Beat Alignment Test, (Einarson & Trainor, 2016)) προβλέπει την επίδοση σε δοκιμασία παραγωγής μορφοσύνταξης ($F(2,15) = 4.00, p = 0.04, R^2 = 0.34$). 2) Ο χειρισμός φωνημάτων συσχετίζεται στατιστικά σημαντικά με την επίδοση στη δοκιμασία cBAT ($r_s(16) = 0.64, p = 0.003$). 3) Η δοκιμασία ρυθμικής αντίληψης του MBEMA (Peretz et al., 2013) προβλέπει την επίδοση σε δοκιμασία επανάληψης προτάσεων ($F(2,15) = 4.518, p = 0.02, R^2 = 0.37$). Σημαντικά ευρήματα παρατηρήθηκαν και ως προς την αλληλεπίδραση μουσικών, γλωσσικών και γνωστικών δεξιοτήτων. 4) Η ανάκληση ψηφίων (forward digit recall) συσχετίστηκε σημαντικά με τη δοκιμασία μελωδικής αντίληψης του MBEMA ($r_s(16) = 0.51, p = 0.02$). 5) Τόσο η παραγωγή μορφοσύνταξης και η ρυθμική αντίληψη (cBAT) συσχετίστηκε σημαντικά με δοκιμασίες οπτικοχωρικής μνήμης ($r_s(16) = 0.57, p = 0.01$, and $r_s(16) = 0.67, p = 0.003$ αντίστοιχα). 6) Οι δείκτες εσωτερικής συνέπειας ήταν εξαιρετικά χαμηλοί για το Music@Home (Cronbach's $\alpha = 0.27$), κάτι το οποίο συνιστά μελλοντικό πεδίο έρευνας για την καλύτερη προσαρμογή του εργαλείου.

Οι αρχικές αναλύσεις επιβεβαιώνουν ευρήματα σε σχέση με γλωσσικές και μουσικές δεξιότητες, και τα διευρύνουν σε σχέση με την εμπλοκή γενικών μηχανισμών μνήμης και προσοχής. Η παρούσα μελέτη δημιούργησε ένα ερευνητικό πρωτόκολλο με ποικίλες αξιολογήσεις γλωσσικών, μουσικών και γνωστικών δεξιοτήτων, το οποίο μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την περαιτέρω έρευνα σε άλλους πληθυσμούς παιδιών με αναπτυξιακές και γενετικές διαταραχές, στις οποίες υπάρχουν δυσκολίες σε κάποιους ή όλους από τους παραπάνω τομείς.

Βιογραφικό

Η Κατερίνα Δρακουλάκη είναι υποψήφια διδάκτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ και μελετά τη σχέση γλωσσικών, γνωστικών και μουσικών δεξιοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Είναι γλωσσολόγος, λογοθεραπεύτρια και μουσικός. Η έρευνά της υποστηρίζεται με υποτροφία από το

Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών. Για το έτος 2020-2021 είναι fellow του Ιδρύματος Ανοικτής Γνώσης (Open Knowledge Foundation) στο πρόγραμμα Frictionless Data for Reproducible Research και εκπαιδεύεται σε ζητήματα ανοικτής επιστήμης.

Νίκος Ζιάζιαρης
Μουσικός/Εκπαιδευτής, Υποψήφιος Διδάκτωρ ΤΜΣ ΕΚΠΑ

To El Sistema Greece στο μικροσκόπιο:
Στόχοι και Μεθοδολογία

Περίληψη

Το El Sistema είναι από τα διασημότερα προγράμματα κοινωνικής αλλαγής μέσω της μουσικής διδασκαλίας σε σύνολα, το οποίο έχει επεκτείνει τη σφαίρα επιρροής του σε ολόκληρο τον κόσμο. Ωστόσο, η ακαδημαϊκή έρευνα για τη δράση του είναι δυσανάλογα μικρή σε σχέση με τη δημοσιογραφική έρευνα.

Στην παρουσίαση αυτή, επεξηγούμε και διερευνούμε τη δράση του El Sistema Greece, το οποίο αποτελεί τον οργανισμό που εφαρμόζει την μεθοδολογία του El Sistema στην Ελλάδα. Αυτό συμβαίνει μέσα από μια σειρά συνεντεύξεων, ανάλυσης εγγράφων και μη συμμετοχικών παρακολουθήσεων μαθημάτων ορχήστρας και οργάνων ορχήστρας της δομής της Κυψέλης, στην πόλη των Αθηνών. Μελετήθηκαν οι δραστηριότητες που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων των μαθητών για την επιτυχή εκτέλεση των κομματιών μιας συναυλίας, την ανάπτυξη της μουσικότητας, των ατομικών και των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Το χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε αυτή η έρευνα ήταν το τρίμηνο Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος 2019.

Στο τέλος, εκτός από την παράθεση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων, επιχειρείται και μια σειρά προτάσεων για την βελτίωση της μεθοδολογίας και δράσης του οργανισμού.

Βιογραφικό

Με πρώτο πτυχίο στη Νομική, συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο πρόγραμμα «Μουσική Εκπαίδευση σε τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα» του τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και σήμερα είναι υποψήφιος διδάκτορας στο ίδιο τμήμα. Είναι κάτοχος πτυχίου πιάνου, ανώτερων θεωρητικών (ειδικού αρμονίας) και κλασικού τραγουδιού. Έχει εργαστεί ως ερμηνευτής σε παραστάσεις όπερας, οπερέτας, μιούζικαλ και θεάτρου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (Κύπρος, Ιταλία, Βατικανό, Αυστρία, Γερμανία, Τουρκία, Κίνα). Έχει εργαστεί ως παιδαγωγός με παιδιά και ενήλικες σε μικτές ομάδες Ελλήνων, μεταναστών και προσφύγων (Κοινωνικές και Εκπαιδευτικές δράσεις Εθνικής Λυρικής Σκηνής, British Council σε συνεργασία με τη Unicef, El Sistema Greece).

Δρ Ιωάννα Ζιώγα

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour, Radboud University, Nijmegen, Netherlands

Μουσική μάθηση και δημιουργικότητα: έρευνα με ηλεκτροεγκεφαλογράφο

Περίληψη

«Μόνο κάποιος που είναι καλά προετοιμασμένος έχει την ευκαιρία να αυτοσχεδιάσει.»
Ίνγκμαρ Μπέργκμαν

Τι συμβαίνει στον εγκέφαλό μας κατά τη διάρκεια της μουσικής εκμάθησης? Ποια είναι η σχέση της μάθησης με τη δημιουργικότητα? Σε αυτά και άλλα ερωτήματα προσπάθησα να απαντήσω κάνοντας πειράματα με ηλεκτροεγκεφαλογράφο κατά τη διάρκεια του Διδακτορικού μου στο Queen Mary University of London.

Σκοπός μου ήταν να ερευνήσω τη σχέση μουσικής μάθησης και δημιουργικότητας, και συγκεκριμένα αν αυτό που γίνεται στον εγκέφαλό μας κατά τη διάρκεια της μάθησης επηρεάζει τη δημιουργικότητα. Ο προμετωπιαίος φλοιός του εγκεφάλου μάς βοηθάει να λύνουμε προβλήματα εφαρμόζοντας κανόνες που έχουμε μάθει από την εμπειρία μας («ευρετική» μέθοδος). Πολλές φορές, όμως, για να είναι κανείς δημιουργικός, χρειάζεται να παραβιάσει τους κανόνες ή τις συνήθειές του.

Στο πείραμα αυτό, εκπαιδεύσαμε 40 μη μουσικούς ώστε να μάθουν μια τεχνητή, άγνωστη μουσική κλίμακα, κατά τη διάρκεια τριών ημερών. Πριν και μετά την εκπαίδευση, καταγράψαμε το ηλεκτροεγκεφαλογράφημά τους κατά την ακρόαση μελωδιών που ανήκαν σε αυτήν την άγνωστη κλίμακα. Επίσης, τους ζητήσαμε να δημιουργήσουν τις δικές τους μουσικές συνθέσεις, με βάση αυτά που έμαθαν.

Τα αποτελέσματα των τεστ έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες έμαθαν επιτυχώς τη μουσική κλίμακα. Αυτό φάνηκε και σε ορισμένες εγκεφαλικές τους αντιδράσεις. Επίσης, εντοπίσαμε κάποιες διαφορές στους εγκεφαλικούς ρυθμούς των συμμετεχόντων που είχαν καλή επίδοση στο τεστ (δηλ. έμαθαν πολύ καλά τη μουσική) σε σχέση με αυτούς που δεν πήγαν τόσο καλά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ως πιο δημιουργικές αξιολογήθηκαν οι μουσικές συνθέσεις των συμμετεχόντων οι οποίοι ορισμένες φορές «έσπασαν» τους κανόνες της μουσικής κλίμακας. Τέλος, εντοπίσαμε μια εγκεφαλική αντίδραση κατά τη διάρκεια της εκμάθησης, η οποία σχετιζόταν άμεσα με αυξημένη δημιουργικότητα.

Βιογραφικό

Η Ιωάννα Ζιώγα είναι αριστούχος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, ΕΚΠΑ, με κατεύθυνση Μουσική Ακουστική και Τεχνολογία Ήχου. Είναι κάτοχος του μεταπτυχιακού MSc Music, Mind & Brain από το Goldsmiths University of London. Ολοκλήρωσε το διδακτορικό της με υποτροφία στο Queen Mary University of London. Η Ιωάννα είναι τώρα μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour, Netherlands. Είναι επίσης επιστημονική συνεργάτιδα στην Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, ΕΚΠΑ. Έχει δημοσιεύσει σε περισσότερα από 10 διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Η έρευνά της περιλαμβάνει τη χρήση ηλεκτρο/μαγνητοεγκεφαλογραφήματος και διακρανιακού ερεθισμού για τη μελέτη της μουσικής και γλωσσικής μάθησης και δημιουργικότητας.

Κική Κέρζελη
Μουσικός

Κιθάρα Express από την οθόνη: νέα πραγματικότητα, προσαρμογή και επίδραση στην ηλικιακή ομάδα των 65+

Περίληψη

“Όταν έφυγα από το μάθημα εκείνη την ημέρα μου ‘φυγε ένα μεγάλο κομμάτι από τη χαρά μου. Πάντα ερχόμουνα με χαρά. Ξεκινούσα το πρωί για να έρθω, με χαρά να έρθω, με χαρά να φύγω, και λέω τώρα τι θα κάνω;”

κυρία Ερμιόνη

Από τον Μάρτιο του 2020, μαζί με την έκρηξη της πανδημίας και την επιβολή της ολικής απαγόρευσης κυκλοφορίας, το πρόγραμμα Κιθάρα Express 65+ διακόπηκε. Το πρόγραμμα *Κιθάρα Express** (Κ.Ε.) αποτελεί έναν 'εύκολο', βιωματικό, ομαδικό τρόπο εκμάθησης κιθάρας για συνοδεία τραγουδιού. Η κιθάρα, διαμορφωμένη μέσω των εναλλακτικών κουρδισμάτων, γίνεται μία “γέφυρα” για ευχάριστη και ταχεία πρόσβαση στην ενεργή μουσική συμμετοχή. Παράλληλα με την κιθάρα, η φωνή συνιστά ένα επιπλέον κεντρικό εργαλείο του προγράμματος. Το πρόγραμμα Κιθάρα Express πραγματοποιείται από τον Ιανουάριο του 2018 στις Εκπαιδευτικές & Κοινωνικές δράσεις της Εθνικής Λυρικής Σκηνής αποκλειστικά για την ηλικιακή ομάδα των 65+. Στο πλαίσιο της διακοπής όλων των διά ζώσης δραστηριοτήτων, οι υπεύθυνοι του προγράμματος έκριναν ως αναγκαία την αναδιαμόρφωση και συνέχεια του προγράμματος σε μία διαδικτυακή εκδοχή, Κιθάρα Express HomeEdition. Η παρούσα μελέτη διερευνά τη συνολική εκπαιδευτική εμπειρία των συμμετεχόντων έως σήμερα, τον ρόλο του προγράμματος στην απόδοση νοημάτων της νέας καθημερινότητας και τη γενικότερη διερεύνηση του βιώματος της πρωτόγνωρης εμπειρίας. Ζητήματα ανθεκτικότητας, μοναξιάς, διαχείρισης πένθους, αναδιαμόρφωσης της πραγματικότητας αναδύονται παράλληλα με την ανακάλυψη μιας νέας, απρόσμενα θετικής εκπαιδευτικής διαδικασίας.

*Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα Κιθάρα Express ξεκίνησε τις εφαρμογές του στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Μουσικών Σπουδών από την μουσικοθεραπεύτρια και αναπληρώτρια καθηγήτρια Μουσικής Ψυχολογίας, Ιωάννα Ετμεκτσόγλου, επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος.

Βιογραφικό

Η Κική Κέρζελη γεννήθηκε στην Καβάλα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, με ειδίκευση στην “Ψυχολογία της Μουσικής και Μουσική Παιδαγωγική” (ΜΑ). Το 2019 συνέχισε τις σπουδές της στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα “Μουσική Εκπαίδευση σε τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα” (ΜΕd) του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

Από το 2017 εργάζεται ως εξωτερική καλλιτεχνική συνεργάτης στην Εθνική Λυρική Σκηνή στον τομέα των Εκπαιδευτικών & Κοινωνικών Δράσεων, πραγματοποιώντας εκπαιδευτικά μουσικά προγράμματα. Έχει συμμετάσχει ως ερμηνεύτρια, συνθέτης και μαέστρος σε ποικίλες μουσικές δράσεις. Στα ενδιαφέροντα της ανήκουν η δημιουργία μουσικών παραστάσεων, η σύνθεση μουσικής για τέχνες της παράστασης και η δημιουργία πρωτότυπων διαδραστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Δημήτρης Κινόπουλος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Μουσικολογίας, ΤΜΣ ΕΚΠΑ

Υπολογιστική ανάλυση μουσικής εκτέλεσης – Μία νέα εκπαιδευτική κατεύθυνση;

Περίληψη

Καθώς η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας τα τελευταία έτη καθιστά την ανάλυση δεδομένων και την δύναμη του προγραμματισμού ολοένα και πιο προσιτή στον μέσο χρήστη, είναι καιρός να εξερευνηθεί το έως τώρα άγνωστο τοπίο της χρήσης τους σε πιο γενικευμένο πλαίσιο. Καθώς φυσικά το μεγαλύτερο ποσοστό των απανταχού μουσικών δεν είναι οι συνθέτες ή οι αναλυτές – οι οποίοι εδώ και χρόνια χαίρουν των καρπών αυτής της ανάπτυξης – αλλά οι ίδιοι οι εκτελεστές, τόσο οι επαγγελματίες όσο και η παιδαγωγική κοινότητα, είναι μεγάλη παράλειψη των σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών να αγνοούν την ίδια την διαδικασία της μάθησης, και το πλέον σημαντικό στοιχείο αυτής, την διαμόρφωση ενός ερμηνευτικού σχεδίου. Προτάσεις για την ανάπτυξη τέτοιων εφαρμογών κατατίθενται ήδη από την αυγή της εποχής των υπολογιστών από τους ερευνητές, αλλά οι δυσκολίες της πρόσβασης και της υπολογιστικής δύναμης καθιστούσαν αδύνατη την υλοποίησή τους. Πλέον όμως τα δεδομένα είναι πολύ διαφορετικά.

Η παρούσα έρευνα έρχεται σαν απάντηση αυτών των προτάσεων να προσφέρει την δύναμη του υπολογιστή, δημιουργώντας ένα πρωτοποριακό εργαλείο. Για πρώτη φορά ο κάθε μουσικός, είτε επαγγελματίας, είτε δάσκαλος, είτε απλός μαθητής, με πρόσβαση σε βασικά καθημερινά υλικά – έναν υπολογιστή και ένα όργανο – μπορεί να δει, να αναλύσει, και να συγκρίνει τα βασικότερα στοιχεία της εκτέλεσής του σε ζωντανό χρόνο, και να εξερευνήσει μια εντελώς νέα διάσταση της προετοιμασίας της ερμηνείας του.

Βιογραφικό

Ο Δημήτρης Κινόπουλος γεννήθηκε το 1991 στην Αθήνα, και ξεκίνησε την φοίτησή του στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ το 2009. Αριστούχος του προπτυχιακού προγράμματος, καθώς και του μεταπτυχιακού “Μουσικολογία” στον τομέα μουσικής τεχνολογίας συνεχίζει την ακαδημαϊκή πορεία του ως υποψήφιος διδάκτορας υπό την επίβλεψη της Χριστίνας Αναγνωστοπούλου. Είναι επαγγελματίας σολιστ του πιάνου με εμφανίσεις εντός και εκτός συνόρων, και κάτοχος διπλώματος Δεξιοτεχνίας πιάνου υπό τον καθηγητή Διονύση Μαλλούχο. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του κινούνται γύρω από την μουσική ερμηνεία, την υπολογιστική ανάλυση της μουσικής πράξης ως επιτέλεση, καθώς και γνωσιακά ζητήματα γύρω από την μουσική εκπαίδευση.

**Δρ Κοτσοπούλου Μαρία
Εκπαιδευτικός Μουσικής**

Κριτικός στοχασμός και μετασχηματίζουσα μάθηση μέσω της Μουσικής

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση αποτελεί μέρος της διδακτορικής μου διατριβής και στοχεύει στην προβολή των ανακλάσεων της μουσικής στον κριτικό στοχασμό και μετασχηματισμό των ενηλίκων. Πιο συγκεκριμένα εξειδικεύει τη συζήτηση, μελετώντας τη συμβολή της μουσικής ακρόασης στον προσανατολισμό των ενηλίκων για κριτικό στοχασμό και εν τέλει για μετασχηματίζουσα μάθηση. Το πεδίο της έρευνας αποτελεί ο μουσικός γραμματισμός, ως οργανικό και αναπόσπαστο μέρος της πολιτισμικής αισθητικής αγωγής στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.). Ο ερευνητικός σχεδιασμός αξιοποιεί την ποιοτική πολυμεθοδολογική προσέγγιση και συγκεκριμένα στρατηγικές και εργαλεία της έρευνας μέσω τέχνης, της έρευνας δράσης και της εθνογραφικής μεθόδου. Το δείγμα της έρευνας αποτελούν δέκα ενήλικοι, που φοιτούσαν στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Πάτρας, τα σχολικά έτη 2016-2017 και 2017-2018. Η ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων κατέδειξε ότι η μουσική ακρόαση ενεργοποιεί γνωστικές και συναισθηματικές δομές εμπλοκής με την εμπειρία, προκαλεί αποπροσανατολιστικά διλήμματα και λειτουργεί ως συναισθηματική εργαλειοθήκη. Παράλληλα, αποτέλεσε εργαλείο ανάδειξης προσωπικών βιωμάτων, πολιτισμικών εμπειριών, κοινωνικών και μουσικών στερεοτύπων. Ο διαδραστικός διάλογος με τα μουσικά έργα αφύπνισε, κινητοποίησε τον κριτικό στοχασμό και συνέβαλε στην πρόκληση αλλαγών στο αντιληπτικό σύστημα των ενηλίκων. Οι εκπαιδευόμενοι εμπλεκόμενοι στη μαθησιακή διεργασία, που αξιοποιεί την αλληλεπίδραση με τα «μουσικά κείμενα», βίωσαν μια ευχάριστη εμπειρία, γκρέμισαν χάσματα που τους χώριζαν και συνειδητοποίησαν τη συσχέτισή της με την αναβάθμιση της ποιότητας του νου. Η παρούσα έρευνα προτείνει και παρέχει εναύσματα για στοχασμό στους εκπαιδευτές ενηλίκων, ώστε να εμπλουτίσουν τις πρακτικές τους με τη χρήση της μουσικής ακρόασης και να οδηγήσουν τους εκπαιδευόμενους σε πιο συνειδητές επιλογές, ενθαρρύνοντας την αυτοδυναμία και αυτονομία τους.

Βιογραφικό

Είμαι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είμαι διδάκτωρ του ιδίου τμήματος στο γνωστικό αντικείμενο της μετασχηματίζουσας μάθησης με εργαλείο τη μουσική σε ενήλικες. Κατέχω μεταπτυχιακό τίτλο στις «Σπουδές στην Εκπαίδευση» από το ΕΑΠ. Επίσης, κατέχω πιστοποιητικό επιμόρφωσης στη Συμβουλευτική & τον Προσανατολισμό από την ΑΣΠΑΙΤΕ. Έχω Δίπλωμα Πιάνου και Πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης, Φούγκας και Ενοργάνωσης Πνευστών Οργάνων. Είμαι εκπαιδευτικός, διορισμένη στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής σε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ. Επί σειρά ετών δραστηριοποιήθηκα στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων ως εκπαιδευτικός, υπεύθυνη της Αισθητικής-Πολιτισμικής Αγωγής στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Πάτρας και ως υποδιευθύντρια του σχολείου. Τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα εστιάζονται στη μετασχηματιστική μουσική παιδαγωγική και στην καλλιέργεια του κριτικού στοχασμού, στη διδασκαλία και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σε ενήλικες.

Νασία Κώνστα
Εκπαιδευτικός Μουσικής

**Ηθικά διλήμματα και ζητήματα ηθικών κρίσεων των εκπαιδευτικών Μουσικής στη δημόσια
πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση**

Περίληψη

Η μελέτη πάνω σε ζητήματα ηθικής αποτελεί διαχρονικά ένα επίκαιρο θέμα προς διερεύνηση, καθώς η ίδια η ηθική των ανθρώπων μεταβάλλεται μέσα στην πάροδο του χρόνου προσφέροντας κάθε φορά νέες παραμέτρους. Ειδικότερα, στον τομέα της εκπαίδευσης και πιο συγκεκριμένα της μουσικής εκπαίδευσης οι μελέτες οι οποίες έχουν διενεργηθεί σε σχέση με την ηθική αφορούν κυρίως στην επίδραση της μουσικής στη διαμόρφωση της ηθικής σκέψης και του ηθικού χαρακτήρα. Περιορισμένες ωστόσο καταγράφονται οι έρευνες πάνω στα ηθικά διλήμματα των εκπαιδευτικών της μουσικής και στις ηθικές τους κρίσεις. Σκοπός της παρούσας ποιοτικής έρευνας υπήρξε η μελέτη και καταγραφή των ηθικών διλημάτων των εκπαιδευτικών μουσικής της Δημόσιας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε συνάρτηση με την εργασιακή τους εμπειρία

Η συλλογή των δεδομένων έγινε με το εργαλείο της ημιδομημένης συνέντευξης κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου του 2020. Το δείγμα αποτέλεσαν δέκα (10) εκπαιδευτικοί μουσικής (τέσσερις νεοδιόριστοι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί και έξι μόνιμοι και αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με προϋπηρεσία άνω των δέκα ετών). Μέσα από την εξιστόρηση αυτών των διλημάτων επιχειρήθηκε να διερευνηθούν τα είδη και η συχνότητα αυτών, η διαδικασία λήψης ηθικών αποφάσεων, οι παράγοντες που τις επηρεάζουν καθώς και ο βαθμός της εμπλοκής της προσωπικής στην επαγγελματική ηθική. Επιπλέον, αποτυπώθηκαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την αναγκαιότητα ή μη θέσπισης ενός κώδικα δεοντολογίας.

Από τα αποτελέσματα που προέκυψαν διαπιστώθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί μουσικής -τόσο οι νεοδιόριστοι όσο και αυτοί με προϋπηρεσία άνω των δέκα ετών- ανέφεραν πως τα ηθικά διλήμματα αποτελούν συχνό φαινόμενο και πρόκληση στην καθημερινότητα της επαγγελματικής τους ζωής. Ως προς τον τομέα των κρίσεων και αποφάσεών τους, η εργασιακή εμπειρία φάνηκε να μην αποτελεί παράγοντα επιρροής, καθώς οι τελευταίες διαμορφώνονται περισσότερο από τις προσωπικές τους ηθικές αξίες και αρχές. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί εμφανίστηκαν θετικά διακείμενοι απέναντι σε ένα κώδικα δεοντολογίας, επεσήμαναν ωστόσο ότι ο τελευταίος δεν θα πρέπει να περιορίζεται μόνο σε δεοντολογικούς προσδιορισμούς σε σχέση με τα καθήκοντά τους αλλά να προσφέρει ένα ευρύτερο ηθικό πλαίσιο στο οποίο θα μπορούσε κανείς να αναφέρεται.

Βιογραφικό

Η Νασία Κώνστα γεννήθηκε στην Αθήνα το 1980. Αποφοίτησε από το τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και συνέχισε τις μεταπτυχιακές σπουδές της στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με θέμα την «Μουσική Εκπαίδευση σε τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα». Παράλληλα έκανε σπουδές Πιάνου, Βιολοντσέλου και Ανώτερων Θεωρητικών. Από το 2009 εργάζεται ως αναπληρώτρια εκπαιδευτικός μουσικής στην Πρωτοβάθμια Γενική και Ειδική Εκπαίδευση. Το πρόσφατο ερευνητικό της ενδιαφέρον εστιάζεται στα ηθικά διλήμματα και ηθικές κρίσεις των Εκπαιδευτικών Μουσικής στη Δημόσια Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Δρ Αγγελική Κωνσταντακοπούλου
ΠΕ 70, ΠΕ 79, Δρ. τμ. Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Ανάγνωση και Τραγούδι
Μελέτη Περίπτωσης στην Α΄ Δημοτικού

Περίληψη

Η Γλώσσα και η Μουσική, δυο από τους σημαντικότερους κώδικες επικοινωνίας, φαίνεται πως συναντούνται στην κοινή τους συνιστώσα, το Τραγούδι, το οποίο ενέχει όλα τα εγγενή, κοινά τους χαρακτηριστικά και συγγενεύει μέσω της Προσωδίας και του Ρυθμού με την Ανάγνωση. Οι επιστημονικές έρευνες που εξετάζουν τη σχέση του τραγουδιού με την ανάγνωση έχουν δείξει γενικά πως υπάρχει θετική συνάφεια, ιδιαίτερος ως προς την απόκτηση φωνολογικής ενημερότητας στην προαναγνωστική φάση αλλά και ως προς τη βελτίωση ή «θεραπεία» της αναγνωστικής ευχέρειας σε τάξεις μεγαλύτερες της Γ΄ Δημοτικού. Τι συμβαίνει όμως αν εφαρμοστεί ένα μουσικό/αναγνωστικό πρόγραμμα στο σημείο «μηδέν» της σχολικής ζωής, στην Α΄ Δημοτικού, κατά την οποία διδάσκεται συστηματικά η πρώτη Ανάγνωση;

Στην έρευνά μας υλοποιήθηκε εκπαιδευτική παρέμβαση σε μια τάξη Α΄ Δημοτικού, χρησιμοποιώντας πρωτότυπο εκπαιδευτικό υλικό με ομοιοκατάληκτα ποιήματα και τραγούδια, ειδικά συντεθειμένα για να διδάξουν πρώτη ανάγνωση, και διερευνήθηκαν οι επιδράσεις της σε τομείς που σχετίζονται με την Ανάγνωση αλλά και έξω από αυτήν. Τα αποτελέσματα έδειξαν θετική επίδραση στην κατάκτηση του αυτοματισμού και άλλων πτυχών της Ευχέρειας της Ανάγνωσης, αλλά επίσης και την ανάδυση της ανάπτυξης θετικής αντίληψης για το σχολείο και τον εαυτό, της καλλιέργειας εσωτερικών και εξωτερικών κινήτρων, της ενίσχυσης του συναισθηματικού και κοινωνικού τομέα, της συνοχής και λειτουργικότητας της ομάδας, της ενεργοποίησης της μουσικής νοημοσύνης, της αισθητικής και πολιτισμικής ευαισθητοποίησης, και της ευνόησης της περαιτέρω ενασχόλησης των μαθητών τόσο με τη Γλώσσα όσο και με τη Μουσική.

Βιογραφικό

Η Αγγελική Κωνσταντακοπούλου είναι δασκάλα γενικής αγωγής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και έχει εργαστεί επί σειρά ετών ως καθηγήτρια κλασικής κιθάρας και μουσικής προπαιδείας και ως μουσικός. Είναι διδάκτορας του τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (2019) και οι μεταπτυχιακές της σπουδές ήταν στην κατεύθυνση «Λόγος, Τέχνη και Πολιτισμός στην Εκπαίδευση» στο ΤΕΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Πατρών (2012). Τα ερευνητικά και εκπαιδευτικά της ενδιαφέροντα σχετίζονται με την ενσωμάτωση της Μουσικής και των άλλων Τεχνών στην Εκπαίδευση.

Μαρίνα Μίντζα
Μουσικοπαιδαγωγός MA

Η χρήση των μουσικών σωλήνων Boomwhackers στο μάθημα της Μουσικής στο Ελληνικό σχολείο

Περίληψη

Η επιρροή των σύγχρονων μουσικοπαιδαγωγικών τάσεων και αντιλήψεων προς μια μουσική διδασκαλία στην οποία η μουσική αντιμετωπίζεται ολιστικά, οδήγησε τους εκπαιδευτικούς μουσικής προς μια πιο δημιουργική και βιωματική μουσική αγωγή. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η χρήση των μουσικών οργάνων Orff αλλά και νέων μελωδικών οργάνων, όπως οι μουσικοί σωλήνες boomwhackers, έγινε το μέσο για την ανάπτυξη της μουσικότητας των μαθητών και της βιωματικής κατανόησης των μουσικών εννοιών. Η παρούσα εργασία διερευνά αρχικά τους τρόπους με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μουσικής της Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης εντάσσουν ένα νέο εκπαιδευτικό εργαλείο, τους μουσικούς σωλήνες boomwhackers, στη μουσική διδασκαλία και τις πρακτικές που αναπτύσσουν κατά τη χρήση τους. Σε επόμενο στάδιο, διερευνώνται οι λόγοι για τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μουσικής επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τους μουσικούς σωλήνες στο μάθημα της μουσικής.

Η έρευνα διεξήχθη με βάση την ποιοτική μέθοδο έρευνας. Συγκεκριμένα τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσα από ημιδομημένες συνεντεύξεις πέντε εκπαιδευτικών μουσικής της Α/θμιας και της Β/θμιας που εργάζονται αντίστοιχα σε πέντε διαφορετικές πόλεις της Ελλάδας. Τα αποτελέσματα έδειξαν τα εξής: οι μουσικοί σωλήνες χρησιμοποιούνται στις τάξεις Α' - Δ' δημοτικού για την εκμάθηση του ρυθμού και την εκτέλεση παιδικών τραγουδιών, στις Ε'-Στ' δημοτικού για την αρμονική συνοδεία δημοφιλών τραγουδιών, ενώ στο Γυμνάσιο συνδέονται και με άλλες πτυχές του Προγράμματος Σπουδών. Ειδικότερα, στο Μουσικό Γυμνάσιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία μουσικού συνόλου. Οι εκπαιδευτικοί μουσικής αναπτύσσουν συγκεκριμένες πρακτικές που αφορούν τον τρόπο παραγωγής του ήχου, τη σημειογραφία, τη διδακτική προσέγγιση και το ρεπερτόριο. Ως προς τους λόγους ένταξης των μουσικών σωλήνων στη μουσική διδασκαλία, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν τόσο εκπαιδευτικά οφέλη όσο και μουσικά οφέλη που αφορούν την ίδια τη μουσική διδασκαλία αλλά και τους μαθητές. Μέσα από τα ευρήματα της έρευνας, διαπιστώνεται πως οι μουσικοί σωλήνες boomwhackers μπορούν να αποτελέσουν ένα εκπαιδευτικό εργαλείο που θα λύσει αρκετά από τα αδιέξοδα του σύγχρονου ελληνικού σχολείου. Ωστόσο, κρίνεται απαραίτητη η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μουσικής γύρω από τη χρήση των boomwhackers τόσο για τη διδασκαλία και άλλων στοιχείων της μουσικής πέραν του ρυθμού και των τραγουδιών όσο και για την εφαρμογή ομαδοσυνεργατικών δραστηριοτήτων με τους σωλήνες.

Βιογραφικό

Η Μαρίνα Μίντζα εργάζεται ως εκπαιδευτικός μουσικής στην Πρωτοβάθμια από το 2005 και ως μουσικοπαιδαγωγός σε ωδεία και χώρους δημιουργικής απασχόλησης. Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη Μουσική Εκπαίδευση από το τμήμα Μουσικών Σπουδών (ΕΚΠΑ), Ανώτερων Θεωρητικών και απόφοιτος του Διετούς Επιμορφωτικού Εργαστηρίου Καλλιτεχνικής και Δημιουργικής Εκπαίδευσης «ANIMA». Συμμετέχει με βιωματικά εργαστήρια σε συνέδρια, ημερίδες και επιμορφώσεις εκπαιδευτικών μουσικής. Το 2018 κυκλοφόρησε το βιβλίο « Παιχνίδια με τους Μουσικούς Σωλήνες Boomwhackers» (εκδ. Fagottobooks) στο οποίο συμμετείχε ως συν-συγγραφέας. Πιστεύει πως «η μουσική πρώτα ανακαλύπτεται και μετά μαθαίνεται» και για αυτό η εκμάθηση της μουσικής μέσα από βιωματικές δραστηριότητες αποτελεί τον πυρήνα στη μουσική διδασκαλία της.

Μανίνα Παπαδοπούλου
Εκπαιδευτικός Μουσικής

ΤΠΕ στη μουσική εκπαίδευση και εξ αποστάσεως διδασκαλία

Περίληψη

Με δεδομένα τη συμβολή και τη σημασία της ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στη μουσική διδασκαλία, υλοποιήθηκε ποσοτική έρευνα σκοπός της οποίας ήταν να καταγραφούν οι στάσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών μουσικής Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη χρήση κι αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και κατά την πρώτη εφαρμογή «επείγουσας εξ αποστάσεως διδασκαλίας» την εποχή της πανδημίας του COVID-19, την Άνοιξη του 2020.

Η έρευνα διεξήχθη με ηλεκτρονική διανομή ερωτηματολογίου σε εκπαιδευτικούς μουσικής (ΠΕ 79.01) που διδάσκουν σε σχολεία Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σε αυτήν ανταποκρίθηκαν, συμπληρώνοντας το ερωτηματολόγιο, 162 εκπαιδευτικοί μουσικής.

Κυριότερα εξαγόμενα συμπεράσματα είναι ότι οι εκπαιδευτικοί μουσικής έχουν, πράγματι, συνειδητοποιήσει τη χρησιμότητα των νέων τεχνολογιών κι έχουν θετική στάση απέναντι στη χρήση ψηφιακών εργαλείων καταβάλλοντας προσπάθειες για την καλύτερη ενσωμάτωση των εργαλείων αυτών στη διδασκαλία μουσικής. Η στάση τους αυτή διατηρήθηκε και στο διάστημα που, εντελώς αιφνίδια κι απρόσμενα, χωρίς καμία προηγούμενη προετοιμασία, κλήθηκαν να εφαρμόσουν εξ αποστάσεως διδασκαλία, όπου οι προκλήσεις και τα εμπόδια ήταν πολλαπλάσια συγκριτικά με αυτά της δια ζώσης. Ωστόσο, θεωρούν ότι δεν τους προσφέρονται ούτε τα επαρκή μέσα αλλά ούτε και η ουσιαστική και αναγκαία επιμόρφωση ώστε να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες και μεταβαλλόμενες ανάγκες των μαθητών τους.

Συνεπώς, αναγκαίο είναι να στηριχθούν έμπρακτα το ενδιαφέρον και οι προσπάθειες των εκπαιδευτικών μουσικής για βελτίωση των μουσικών τους δεξιοτήτων και γνώσεων αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες μέσω ουσιαστικής και εξειδικευμένης, ως προς το αντικείμενο της μουσικής, επιμόρφωσης, άμεσα και μαζικά. Ακόμη, εφοδιάζοντας τα σχολεία με τεχνολογικό εξοπλισμό τελευταίας τεχνολογίας και λαμβάνοντας μέτρα για τη σωστή συντήρησή του, στα εργαστήρια ή στις σχολικές αίθουσες, οι νέες τεχνολογίες θα μπορούν, πλέον, να αξιοποιηθούν σε ικανοποιητικό βαθμό από τους εκπαιδευτικούς μουσικής αλλά και να αποτελούν έναν προτρεπτικό παράγοντα για ενσωμάτωση τους στη διδασκαλία και εφαρμογή όσων προσφέρονται στα πλαίσια του Αναλυτικού Προγράμματος.

Βιογραφικό

Γεννήθηκε το 1982 και μεγάλωσε στην Αθήνα σε οικογενειακό περιβάλλον με πολλές μουσικές καταβολές.

Σπούδασε Οικοδομική και Σχέδιο Πολιτικού Μηχανικού με υποτροφία σε κρατική σχολή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Αθήνα και εργάστηκε ως βοηθός πολιτικού μηχανικού μέχρι που εισήχθη στο Πανεπιστήμιο το 2005.

Είναι αριστούχος πτυχιούχος Ανωτάτων Θεωρητικών της μουσικής, κατέχει Δίπλωμα πιάνου και είναι απόφοιτος του Τμήματος μουσικών σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Integrated Master όπου αποφοίτησε ως αριστούχος το 2010.

Έκτοτε, διδάσκει μουσική σε ωδεία και σε σχολεία δημόσιας εκπαίδευσης ως αναπληρώτρια.

Τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους ολοκλήρωσε με άριστα και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΤΜΣ του ΕΚΠΑ «Μουσική εκπαίδευση σε Τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα».